

Naturskyddsföreningen i Botkyrka-Salem

Verksamhetsberättelse för år 2016

(avser tiden från 1 januari till 31 december 2016)

Medlemmar

Enligt medlemsregistret hade vi under år 2016 totalt 1 925 medlemmar. Då räknas även de som varit medlemmar under del av året. Av dessa var 1 099 fullbetalande, 825 var familjemedlemmar och 1 var ständig medlem.

Styrelsens sammansättning

	före årsmötet	efter årsmötet
Ordförande	Jan-Peter Falk	Jan-Peter Falk
Vice ordförande	Arne Söderbom	Bo Ljungberg
Sekreterare	Harald W Thorburn	Harald W Thorburn
Kassör	Els-Mari Eliasson	Els-Mari Eliasson
Ordinarie ledamöter	Hasse Andersson	Hasse Andersson
	Bo Ljungberg	Susanne Govella
	Helene Sjölund	Helene Sjölund
Suppleanter	Barbro Hammar	Barbro Hammar
	Sven Persson	Sven Persson
	Rolf Ekberg	Rolf Ekberg
	Emeli Cronholm	Jan Govella
	Jan Govella	Arne Söderbom
	Susanne Govella	Emeli Cronholm

Posterna, utom ordförandens, fördelades vid konstituerande styrelsemöte.

Ekonomi

Ekonomi är god. En kontinuerlig uppföljning av det ekonomiska läget har gjorts vid styrelsemötena. På våra konton fanns vid årets slut: pg **20 843 kr**, bank **117 506 kr** och i kassan **19 kr**. Våra totala tillgångar är **138 368 kr** och vi fick ett **underskott på 7 732 kr**.

Den största enskilda utgiftsposten under året har varit för vårt program Gärdsmysen. Mindre utgifter har förekommit för traditionella verksamheter som fagning, slätter och grötkväll.

Möten

Utöver årsmötet (med programpunkten "Uttran i Uttran?") har kretsen haft 12 protokollförda styrelsemöten. Vi har deltagit i fyra länsträffar.

Samråd, yttranden, överklaganden, bevakning

Kretsen har yttrat sig i följande ärenden:

Yttranden

2016-04-30	Tvärförbindelse Södertörn, gemensamt med länsförbundet, Huddingekretsen, Friluftsförbundet i Botkyrka–Salem och Huddinge samt Huddinge hembygdsförening
2016-06-09	Programförslag Rönninge Kungsgård och Björknäs i Salem
2016-09-26	Förslag till detaljplan Tumba Skog
2016-10-30	Botkyrka blå värden, förslag till vattenprogram
2016-10-30	Sjöfartsverkets samråd om ändrad farled Landsort–Södertälje
2016-11-24	Planprogram Slagsta Strand

Överklaganden inga

Hågelby

Trots allt motstånd som vi bjudit har kommunen utlyst en markanvisningstävling för nya intressenter. Vinnare blev förslaget Ekotopia.

Verksamheter

Stort engagemang har lagts ned i huvudsak på programpunkter, fågelmatningen vid Tullingesjön samt arbetet med att bevaka Hågelbyområdet mot ny exploatering.

Övrig medverkan och deltagande

Vi har deltagit i två skogsmöten hos Botkyrka kommun där föreningar med anknytning till skogen var inbjudna. Vi har deltagit vid invigning av fadderträd vid Parkhemskolan och invigning av Åvinge naturreservat. Vi deltog vid invigningen av Tullingemaden. Vi besökte ett informationsmöte om planerad bebyggelse i Slagsta Strand.

Exkursioner och programverksamhet

Två nummer av programbladet Gärdsmygen har getts ut. Vårprogrammet gjordes i A5-format på 20 sidor. Höstprogrammet gjordes som ett dubbelsidigt A4-blad. Förutom årsmötet genomfördes 21 programpunkter. Totalt deltog 369 besökare, 13 fler än året innan.

Fågelmatning i Tullinge den 27 februari

Fågelguidning under Bo Ljungbergs ledning då vi besökte området kring matningsplatsen nere vid Maden i Tullinge. Vi var sammanlagt 21 personer som fick se stjärtmes, mindre hackspett och många andra fåglar. Vi letade efter strömstaren i Tullingegårdsravinen men lyckades inte se den då trots att den setts där några dagar tidigare. Hur som helst en lyckad tur i fint vårvinterväder.

Hasse Anderssons föredrag om fåglar och djur i Brasilien den 14 mars

Ett välbesökt föredrag och många vackra bilder på fåglar och djur.

Vi fick följa med till en av världens största våtmarker, Pantanal. Här finns en stor biologisk mångfald med jätteuttrar, jaguarer och mängder med fågelarter.

Naturspejare vid Brosjöbadet den 9 april

Spårgubben Conny Andersson lärde oss att använda alla våra 6 sinnen för att upptäcka saker runt omkring oss.

Traditionenlig fagning och slåtter på Hörningsnäs

Kurt ordnade med krattor i april och liar i augusti vid totalt fyra tillfällen. Det gavs också tid för en stunds samvaro och en lunchsmörgås.

Morkullekväll den 20 april

En återkommande programpunkt som alltid är mycket uppskattad.

Gäddor och fåglar vid den f.d. Kyrksjön den 15 maj

Sjön ligger vid Grödinge kyrka och har omvandlats till en våtmark.

Vi fick information om detta stora restaureringsprojekt som i första hand görs för att hjälpa upp bestånden av "kustgäddorna". De vandrar nämligen upp till denna våtmark för att leka. I andra hand innebär restaureringen att vi får en fin fågelokal eftersom våtmark drar till sig häckande och rastande sjöfåglar. Efter att projektledaren Rickard Gustavsson från Sportfiskarna berättat om projektet fortsatte vi att spana in fåglarna i våtmarken och dess omgivning. Vi var ett stort antal personer som deltog och några representanter från kommunen och markägarna var också där.

24-timmars fågelinventering vid Dalkarsäng den 4 juni

För nionde året i rad genomförde vi dygnsinventeringen av fågellivet vid Dalkarsäng nordväst om Bornsjön organiserat av Hasse Andersson. Inventeringen sker i månadsskiftet maj-juni och 2016 skedde detta på tre ställen i landet, Salem, Vuollerim och Luleå. Resultatet blev 65 arter, vilket är en tangering av vårt tidigare högsta resultat.

62 arter på ett enda dygn

● Fågelskådarna spanade in bläsand och 61 andra sorter vid Dalkarsäng

De spanade efter fåglar dygnet runt. Och hittade 62 sorter, varav en del ovanliga.
Men göken slapp ingen.
– Den kokoade hela dygnet, säger Hasse Andersson från Naturskyddsföreningen som höll i den årliga fågelräkningen i Botkyrka-Salem.

Med både vatten och skog tätt intill bjuder Dalkarsäng i Bornsjö-kilen inte långt från Vällinge på fåglar som är typiska både för sjö och skog. Här genomför Naturskyddsföreningen i Botkyrka och Salem varje år en inventering av fågellivet. Den dygnslånga aktiviteten sker bara på två ställen i Sverige.
– Vi studerar hur fågellivet förändras under dygnets timmar, säger Hasse Andersson som samordnar fågelskådningen för Naturskyddsföreningen.
Dygnets två första timmar är stilla. Den som parkerade sig i fågelhornet som länsstyrelsen och Stockholm Vatten satt upp kunde bara notera sju arter. Nattvakten kunde dock i sin ensamhet bli varse en fågel som ingen annan såg eller hörde.

19-åriga Hanna Isaksson från Tullinge såg bland annat lärkfalk, fiskgjuse och brun kärrhök – och så nykomlingen bläsand.

FOTO: HASSE ANDERSSON (ALLA BILDER)

Rörsångare, en vanlig art vid Dalkarsäng

Foto: Hasse Andersson

Fjärilar vid Bornsjön

Intressant dag men med få deltagare. För att se fjärilar krävs bra väder. När vi bestämmer datum med kort varsel så blir det få deltagare.

Fjärilar och gräshoppor den 3 september

Urban Wahlstedt samlade oss vid en äng i Rönninge.
Bl.a. fick vi se cikadavårtbitare och getingspindel.

Skalbaggar i Lida naturreservat den 10 september

Stanislav Snäll visade många intressanta saker som händer under och efter en skogsbrand. Bl.a. att vissa skalbaggar ser infrarött ljus

Svamputställning den 10 september

Ett samarbete med Mälaröarnas naturskyddsförening.
Intressant dag med få deltagare från vår krets.

Mossor med Tomas Hallingbäck den 18 september och den 16 oktober

Vi fick dyka ned i mossornas värld med lupp och en inspirerande handledare. Det var ett samarbete mellan vår naturskyddsförening och Botaniska sällskapet i Stockholm samt Mossornas vänner. Vid bägge tillfällena hade vi engagerat en av Sveriges skickligaste mosskännare, Tomas Hallingbäck. Tomas höll ett intressant föredrag om mossor i allmänhet, varefter vi gick ut och tittade på de vanligaste mossarterna i områdena runt Harbrostugan. Ca 30 deltagare. Vid det andra tillfället, som skedde under det som mossvännerna kallat Mossornas dag i Sverige, samlades flera mosskunniga personer ute vid Harbrostugan för att hjälpa Tomas att vägleda alla som kom och var nyfikna att lära sig mer om mossorna. Bägge gångerna var vi minst ett trettiotal personer som deltog.

Brandnäva den 12 oktober

Lotta Risberg höll ett intressant föredrag om brandnäva och svedjenäva. Hon är filosofie doktor i ämnet och berättade om dessa växters behov av bränder i skogarna. Hon förklarade hur vissa blommor kan ligga i dvala 100 år och vänta på en skogsbrand. Vi var ett tiotal personer som gästade denna föreläsning.

Grötkväll i Vasastugan den 4 december

Enligt traditionen hölls en grötkväll med bra uppslutning. Kerstin och Harald Thorburn samt Els-Mari Eliasson stod för god gröt, kaffe och bakverk. Senare blev det bildvisning och trevlig samvaro.

Alla programpunkter gjordes i samarbete med Studieförbundet.

Vår webbplats

Under 2016 besöktes vår webbplats 13 133 gånger.

Vår webbredaktör Rolf Ekberg uppdaterar hemsidan nästan varje vecka.

Utöver startsidan tittar besökarna mest på de många fina fotografierna som flera medarbetare bidragit med. Många besökare klickar även på rapporter från våra aktiviteter, våra gröna notiser och vår fågelmatning vid Tullingemaden.

Övriga händelser

Studiefrämjandets lokal på Römössevägen avvecklades vid årets slut. Vi letar efter en annan lokal för styrelsemöten och föredrag.

Utanför det ordinarie programmet gjorde fyra personer ur styrelsen en utflykt till Runmarö den 14 juni. Vi denna årstid blommar guckusko och till vår förtjusning så hittade vi fyra stycken. Vi hittade totalt 8 olika arter av orkidéer, bl.a. svärdsyssla. Vi såg även ett havsörnspar.

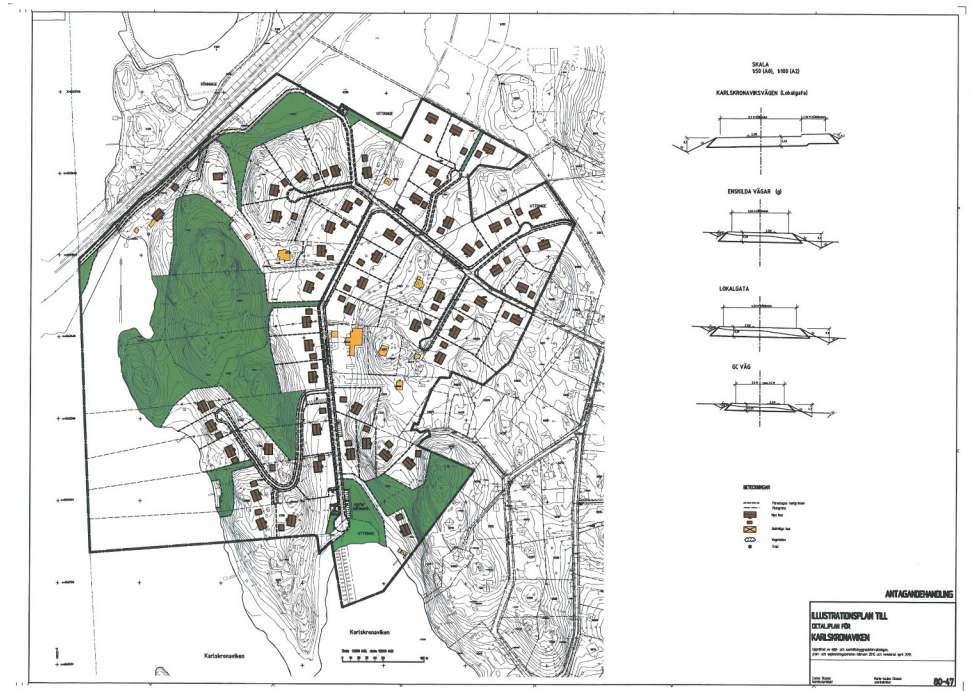

Tre styrelseledamöter har deltagit i en mycket uppskattad kurs i miljö rätt på Naturskyddsföreningens rikskansli. Målet var att öka de juridiska kunskaperna i kretsarna.

Tre ledamöter träffade Salems nye kommundirektör och en handläggare angående exploatering och strandskydd vid Karlskronaviken.

Arbetsgrupper

Programgruppen

Hela styrelsen har fungerat som programkommitté. Textbidragen har samordnats av Sven Persson. Vi har fått hjälp av Karin Schmidt på länsförbundet med layout. Vi är mycket nöjda med hennes insats.

Skogsgruppen

Vi deltog i två "skogsinformationsmöten" med Anna Avilov, skogs- och naturvårdsförvaltare på Botkyrka kommun. Vi fick information om planerade gallringar och skötsel av Botkyrkas skogar. Flera föreningar med skogsintressen, bl.a. Friluftsförbundet, var närvarande.

Ängs- och hagegruppen

Ängen blir lite vackrare för varje år som går. Stort tack till Kurt Hermelin, ansvarig för Hörningsnäsängens bevarande. Gruppen är tyvärr underbemannad, det behövs fler vid fagning och slåtter. Detta år ordnade Kurt så att en skara naturentusiaster på kommunen gjorde en trivsel utflykt med lie och den sista slutputsen blev med hjälp av en slåtterbalk.

Hågelbygruppen

Se sammanfattning Hågelby på sid. 2.

Fågelmatningen vid Tullinge strand

Under vintersäsongen hjälptes tre personer åt att utfodra småfåglar vid Tullingemaden. Lars-Olof "Lofa" Jiveskog, Bo Ljungberg och Hasse Andersson har sett till att det funnits mat från oktober till mars. Botkyrka kommun står för omkostnaderna och vi i Naturskyddsföreningen ansvarar för utfodringen.

Kommunen har tillverkat informationsskyltar med text och bilder av Hasse, men de kom på plats först efter årsskiftet.

Bornsjökilen

Vår krets har deltagit i möten för Bornsjökilens bevarande och samverkan över Botkyrkas, Salems, Huddinges, Södertäljes och Nykvarns kommungränser. Ett initiativ som startades av Länsförbundet. Kommuntjänstemän och styrelsemedlemmar från naturskyddskretsarna deltog. Tyvärr avstannade projektet på grund av hög arbetsbelastning på kommunerna, d.v.s. svårigheter att hitta lämpliga mötestillfällen.

Botkyrka den 10 mars 2017

Jan-Peter Falk
Ordförande

Bo Ljungberg
Vice ordförande

Els-Mari Eliasson
Kassör

Harald W Thorburn
Sekreterare

Hasse Andersson
Ord. ledamot

Susanne Govella
Ord. ledamot

Helene Sjölund
Ord. ledamot